

kegyhelyre. Útközben is imádkoznak, énekelnek, elmélkednek, beszélgetnek a Szentírás szövegeiről, stb. Fokozódik ezáltal fiataljaink vallási és nemzeti önazonossága, de kulturális szerepük is van e zárandoklatoknak: az ifjúság megismerheti hazánk tájegységeit, népi szokásainkat, nemzeti hagyományainkat. Ilyesvalami már létezik is hazánkban: a pesti fiatalok ezrei előszeretettel zárandokolnak. Más országokban persze erősebb e hagyomány. Így pl. az 1966-os varsói zárandoklaton tízezren vettek részt, de számuk évről évre nő, ma már meghaladja a harmincezet.

Hasonló célokat szolgálnak a különféle ima csoportok. Szerencsére magyar városainkban sem teljesen ismeretlen: középiskolás, de főképp egyetemista fiatalok közös imára jönnek össze rendszeresen, néha a diákotthon egy-egy cellájában, máskor magánlakáson. Szegeden pedig több ifjúsági imacsoporthoz is létezik, amely közös imádságait valamelyik templomban végzi a szentmise előtt. Közkedvelt a papi zsoltószöveg reggeli dicséretének vagy vecsernyéjének imádkozása, ahol a zsoltárokat szívesen énekelik a fiatalok.

Melyik hitoktatási módszert alkalmazza a hitoktató az öt közül? Elhibázott kérdés. Mindent megtesz, hogy a reá bízottak hitélete felvirágozhassék. Minden lehető módszert igyekszik tehát kamatoztatni.

DeRoth László

MI AZ, AMI A HÍVEK SZERINT FONTOS, ÉS AMI KEVÉSBÉ FONTOS A KANADAI MAGYAR KATOLIKUS KÖZÖSSÉGEKNEK?

"A világi hívők – tanítja a II. vatikáni zsinat (Apostolicam actuositatem 10) – részesei Krisztus papi, prófétai és királyi tisztének, ezért aktív szerepük van az egyház életében és működésében. Az egyház közösségein belül annyira szükséges az ő munkájuk, hogy nélküle a legtöbb esetben nem lehet teljesen eredményes a lelkipásztorok apostolkodása."

Ez a pár sor újra felbukkan a Christifideles laici kezdetű pápai buzdtításban is (27); a Szentatyá munkára hív mindnyájunkat. Új életre hívás ez. Új meghatározásokra és fogalmakra utalnak az olyan szavak, mint szolidaritás, részvétel, elhatározottság, felelősségvállalás stb., melyekkel II. János Pál aktualizálja a mindnyájunkra váró apostoli munkát.

E hivatásuk szellemében és teljes tudatában válaszoltak a kanadai magyar egyházközségekhez tartozó katolikusok az 1989 nyarán (július 18. és augusztus 20. között) lefolytatott szociográfiai tanulmány kérdéseire. Öt kanadai városba – nevezetesen Montréal, Toronto, Hamilton, Cambridge és Vancouver városokba – a magyar plébániák életében tevékeny katolikusoknak küldtük szét kérdőíveinket. 175 kérdőívből 104 érkezett vissza és került kiértékelésre.

A válaszolók nagyjából azonos arányban voltak férfiak és nők. A csoport fele ötven éves kor feletti, és 73 százalékuk élete nagyobb részét már Kanadában töltötte. 66 százalékuk házas, 22% sohasem volt házas, a többi elvált vagy özvegy. Mindnyájan gyakorló katolikusnak vallották magukat, nagyrésztük rendszeresen jár misére, míg 11% jelezte, hogy csak ritkábban. A kérdőívet kitöltőknek háromnegyede többnyire vagy kizárólag magyar templomba jár.

I. TÁBLÁZAT. Az első kérdéscsoport az említett személyi adatokra vonatkozott. A második kérdéscsoportban ALAPKÉRDÉSEK KAPCSOLATOS ÁLLÁSFOGLALÁSOK után érdeklődtünk. 20 állítást soroltunk fel; a válaszoló egy betű beiktatásával jelölte, hogy teljesen, többé-kevésbé, alig vagy egyáltalán nem ért egyet az állítással; jelölhette azt is, hogy nincs róla véleménye. A válaszkiegészítést a következő sorrendet adja.

Az első számoszlop az egyetértési sorrendet tünteti fel; a második számoszlop az egyetértés abszolút értékösszegét (a teljes egyetértés három pontot ér, az egyetértés teljes hiánya nulla pontot); a harmadik oszlop az egyetértés relatív (százalékban kifejezett) szintjét jelöli.

1.	248	100	Az egyház életéért a papok és a hívek egyaránt felelősek.
2.	244	98	Az egyházközösség életének legfontosabb eleme a lelkiélet.
3.	235	94	A híveknek meghatározott hivatásuk van mind a világban, mind az egyházban.
4.	232	93	A katolikus egyház papjai a hívekkel szorosan együttműködnek.
5.	222	89	Az egyház éltető ereje kisközösségek alakulásában, lelki életében és apostolkodásában rejlik.
6.	221	89	A liturgia az egyház életének középpontja.
7.	220	88	A papoknak meghatározott hivatásuk van mind az egyházban, mind a világban.
8.	200	80	Papjainknak szorosabban kellene a világiakkal együttműködniük.
9.	200	80	A papok szerepe az, hogy a közösség vezetői legyenek mind lelki, mind világi dolgokban.
10.	196	78	Fiataljainknak egyházunk megfelelő helyet és szerepet biztosít.
11.	194	78	Az egyházközség anyagi ügyeivel elsősorban a világiaknak kellene foglalkozniuk.
12.	171	69	A plébános feladata, hogy az egyház minden fontos ügyében döntsön.
13.	165	66	Az egyházközség életéért elsősorban a hívek felelősek.

14.	163	65	Az egyház élete és ereje a papság munkáján áll vagy bukik.
15.	154	62	Az egyházközség életéért elsősorban a papok felelősök.
16.	125	50	Az egyházközség életének legfontosabb eleme a szervezet (iroda, adományozás stb.).
17.	102	41	A papoknak csak az egyházi életben van hivatásuk.
18.	92	37	Az egyházközség életének legfontosabb eleme a társadalmi élet (vacsorák, táncok stb.).
19.	90	36	Egyházközségeinkkel semmi baj nem lenne, ha az anyagi problémákat meg tudnánk oldani.
20.	76	30	A híveknek csak a világban van meghatározott hivatásuk.

II. TÁBLÁZAT. A harmadik és negyedik kérdéscsoportot a következőképpen állítottuk fel. (Hozzáadjuk mindjárt a kiértékelést is.)

A KÖVETKEZŐ 25 ÉVBEN A VILÁG HELYZETE

- sokkal jobb lesz, mint amilyen most – 6%
- valamivel jobb lesz, mint amilyen most – 20%
- körülbelül ugyanolyan lesz, mint amilyen most – 28%
- valamivel rosszabb lesz, mint amilyen most – 19%
- sokkal rosszabb lesz, mint amilyen most – 20%
- nem adott választ – 7%

AZ EGYHÁZ A VILÁG HELYZETÉT

- jelentősen meg tudja javítani – 38%
- valamennyire meg tudja javítani – 48%
- nem tudja megjavítani – 8%
- beleavatkozásával csak meg tudja rontani – 0%
- nem tudja befolyásolni – 1%
- nem adott választ – 5%

III. TÁBLÁZAT. Az ötödik kérdés így szólt: ÁLTALÁBAN MENYNYIRE BÍZIK A KÖVETKEZŐ CSOPORTOKHOZ TARTOZÓ EMBEREK BEN? Az első számszlop a bizalom sorrendjét, a második a bizalom abszolút értékösszegét, a harmadik a bizalom relatív (százalékos) szintjét tünteti fel.

1.	241	100	az egyház vezetői
2.	217	90	az egyházközség papjai
3.	172	71	tanítók, tanárok
4.	159	66	egyetemi tanárok

5.	124	51	az egyházközségek világi vezetői
6.	106	44	üzletemberek
7.	86	36	állami alkalmazottak
8.	66	27	újságírók
9.	62	26	politikusok
10.	61	25	szakszervezeti vezetők

IV. TÁBLÁZAT. A hatodik kérdést így fogalmaztuk: **MENNYIRE FONTOS A KÖVETKEZŐ KÉRDÉSEK MEGOLDÁSA?** A válaszok kiértékelését ismét a fontossági sorrenddel, a fontosság abszolút érték-tömegével és a fontosság relatív szintjével adjuk meg.

1.	185	100	Családi élet
2.	179	96	Környezetvédelem
3.	176	95	Hit
4.	168	90	Vallásos magatartás
5.	167	90	A Szentírás ismerete
6.	165	89	Közérkölc (más, mint a nemi erkölcs)
7.	155	83	Egyéni szabadság
8.	154	83	Egészségügy általában
9.	150	81	AIDS betegség
10.	147	79	Munkanélküliség Kanadában
11.	144	78	Háború
12.	142	77	Magzatelhajtás
13.	125	67	A menekültek ügye
14.	122	66	Szegénység Kanadában
15.	115	62	Szegénység a világ más részein
16.	109	59	Bevándorlás Kanadába
17.	101	54	A nemi élet szabadossága

V. TÁBLÁZAT. Hetedik kérdésnek ezt tettük fel: **VÉLEMÉNYE SZERINT A KANADAI MAGYAR KATOLIKUSOK KÖZÖSSÉGÉNEK MIRE VAN LEGNAGYOBB SZÜKSÉGE?** (Kértük, hogy csak a legfontosabb ötöt jelöljék meg.)

1.	70	100	Az ifjúság keresztény nevelése
2.	62	88	A családok megerősítése
3.	43	61	A betegek, szegények stb. támogatása
4.	42	60	A magyarság megőrzése
5.	40	57	A papok együttműködése a hívekkel
6.	39	56	A keresztény gondolkodás kialakítása
7.	39	56	Az ifjúság magyar nevelése

8.	37	52	A hívek együttműködése a papsággal
9.	20	28	A lelkipásztori munka megerősítése
10.	16	22	Kis keresztény közösségek kialakítása
11.	16	22	A felnőttek keresztény képzése
12.	13	18	A menekültek segítése
13.	11	15	Az egyéni megélhetés biztosítása
14.	7	10	Az egyházközségek közösségi megmozdulásai
15.	5	7	A liturgikus reformok megvalósítása
16.	5	7	Az egyházközségek anyagi feljavítása
17.	2	3	A felnőttek magyar képzése

A kérdőív utolsó részében a válaszadók saját szavaikkal is kifejezheték gondolataikat, és a véleményük szerint esetleg kihagyott kérdést tehettek fel, illetve választ adhattak. A 104 válaszadóból 54-nek volt a kérdőívhez hozzáfűznivalója.

* * *

A számok félreérthetetlenül utat mutatnak; általuk a hívek a lelkipásztori tevékenység szellemét, működési formáit és munkaterületeit körvonalazták. A válaszok részletes kiértékelése túlhaladja e tanulmány célját és a jelen összefoglaló keretét. A cél az volt, hogy e kérdéseken keresztül napvilágra kerüljön, mit tartanak a gyakorló kanadai magyar katolikusok a legfontosabb tennivalóknak, mi az, ami a legkevésbé fontos az egyház apostoli hivatásának betöltésében, és hogyan látják a saját szerepüket az egyházban.

Az első táblázat a híveknek az egyház iránti felelősségérzetéről ad tanúvallomást, amikor a legnagyobb fokú egyetértést nyilvánítják azzal az állítással, hogy "az egyház életéért a papok és a hívek egyaránt felelősek". Az egyház iránti felelősségtudat, az egyház vezetőibe vetett erős bizalom és a papság meg a világiak közötti együttműködés szellemében kellene tehát a lelkipásztori munkához hozzáállni. Érdekes lenne tudni a magyar papság véleményét ezen állításokkal, illetve a mögöttük meghúzódó szellemmel kapcsolatban!

E szociográfiai tanulmány eredménye szerint a hívek úgy látják, hogy a mai bonyodalmakban is az egyház képes a világ helyzetét megjavítani; elősegíthetné tehát, hogy Krisztus jelen legyen a világban (II. táblázat). A harmadik táblázatban a mai világ megoldásra váró problémái közül a családi élet, a környezetvédelem, a hit, a vallásos magatartás és a Szentírás ismerete az, amit előtérbe kell helyezni. Ezzel egyben azt is meghatározzák a hívők, hogy melyek legyenek az egyházközségi lelkipásztorkodás területei.

Az V. táblázat megerősíti az eddig kifejezésre juttatott véleményt, és összefoglalja az előző meglátásokat. Az egyházközségek lelkipásztori terveinek az "ifjúság keresztény nevelését", "a keresztény családok megerősítését", "a betegek és szegények támogatását", és "a magyarság megőrzését" kell elsősorban magukban foglalniuk (pasztorális munkaterületek).

Mindez csak úgy valósítható meg, ha a papok és a hívek együttműködnek (pasztorális működésforma). A hatodik helyen álló téma, "a keresztény gondolkodás kialakítása", az említett dolgok alapja, szellemének meghatározója (pasztorális munkaszellem).

E szociográfiai tanulmány összefoglalója nem lenne teljes, ha nem tartalmazna a választ adók megjegyzéseiből néhány kivonatot. Szórol szóra idézünk hat válaszadó sorából:

(a) "Legyen a hangsúly a lelkieken. Az egyházközség legyen elsősorban lelki közösség, mely az Isten országát építi. A társadalmi szerep, klubélet (vacsorák, rendezvények) szükségesek a hívek összehozása és az anyagiak miatt, de ez másodlagos a lelki, szentségi élet mellett."

(b) "Elgondolkozni azon, milyen lehetőségek lennének, hogyan lehetne a misszionáriusi-tanítói munkát végző laikusokat szervezesebben beépíteni az egyház hierarchiájába és struktúrájába."

(c) "A papok gigászi feladata lenne, hogy a híveket elvezessék a hitben és értelmességben addig a pontig, ahol a hívő képes 'érvényes' döntéseket hozni, elsősorban saját életében, majd a kis közösségek részére is. Nézetei világosak legyenek, és határozatai krisztusi szeretettel legyenek átítatva. A papok tegyenek meg mindent, hogy azokat a laikusokat, akik erről a szellemiségről már tanúságot tettek, bevonják ebbe a feladatba."

(d) "Foglalkozzanak az újonnan érkezett magyarok katekizálásával, akik Magyarországon semmiféle hitoktatást nem kaptak. Évente egyszer kellene ezek számára hathetes kurzust indítani."

(e) "Ha van idő: több családlátogatás, ismeretlen magyar emberek felkeresése. Minél több embert bevinni a közösségi munkába. Minél több ember vállal felelősséget a közösségi munka elvégzésében, annál jobban fog virágozni a magyar egyházközség."

(f) "Hivatásuk felelősségteljes, lelkes, hithű gyakorlását. Építő kritikát mások és önmaguk felé; önképzést lelki és világi dolgokban egyaránt, hogy képesek legyenek a világot világossággal betölteni. Őszinteséget, nyíltságot, saját problémájuk feltárását, hogy ezáltal a világi keresztények képesek legyenek segíteni őket minden téren. Természetesen ugyanez a feltétel a világiak felé is fennáll, hiszen csak erre a kölcsönös kapcsolatra alapozva vagyunk képesek építeni az Egyházat, Krisztus Testét. Megszabadulva az önzéstől, vissza kell térnünk ahhoz az evangéliumi életformához, amit a korai keresztények ösztönösen hivatásuknak, életük egyetlen elképzelhető formájának tartottak."